

Wspólne oświadczenie CCBE i FBE w sprawie praworządności i zasady wzajemnego uznawania orzeczeń.

Rada Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy CCBE to organizacja, która troszcząc się o wspólne interesy prawników reprezentuje europejskie krajowe samorządy i stowarzyszenia prawnicze przed europejskimi i innymi instytucjami międzynarodowymi. Do CCBE należą samorządy i stowarzyszenia prawnicze z 45 krajów Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i pozostałych krajów w Europie.

Federacja Adwokatur Europejskich FBE to organizacja, która troszcząc się o wspólne interesy prawników reprezentuje lokalne samorządy i stowarzyszenia prawnicze. Do FBE należą lokalne samorządy i stowarzyszenia prawnicze z 47 państw członkowskich Rady Europy.

W swojej działalności CCBE i FBE koncentrują się na kwestiach praworządności i promują jej zachowywanie. Praworządność wymaga istnienia niezależnego wymiaru sprawiedliwości, który byłby wolny od nadmiernej ingerencji polityków, oraz gwarancji dostępu do wymiaru sprawiedliwości i rzetelnego procesu sądowego. Prawo dostępu do niezależnego sądu jest jednym z podstawowych filarów systemów prawnych państw.

Stosownie do art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, praworządność stanowi jedną ze wspólnych wartości, na których opiera się Unia Europejska. Poszanowanie praworządności zapewnia zaufanie do wymiaru sprawiedliwości innych krajów i pozwala sędziom oraz pozostałym praktykom zawodu współpracować ze sobą i obdarzać się wzajemnym zaufaniem, które wykracza poza granice rodzimego kraju. Zasada wzajemnego zaufania w znacznym stopniu przyczyniła się do procesu integracji Unii Europejskiej.

Wzajemne zaufanie ma fundamentalne znaczenie w tworzeniu Przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii Europejskiej (UE), która obejmuje współpracę sądową w sprawach karnych zasadzoną na wzajemnym uznawaniu orzeczeń sądowych. CCBE i FBE są świadome konsekwencji, jakie dla wzajemnego zaufania mogą mieć okoliczności, w których praworządność zostaje zagrożona.

W 2017 roku CCBE i FBE zwróciły uwagę prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy na fakt, że sytuacja, w której naruszone lub podważone zostają autonomia i niezawisłość sądów nie stanowi wyłącznie wewnętrznego problemu Polski. Ma ona również konsekwencje dla międzynarodowej wspólnoty prawniczej i bezpośrednio wpływa na stosowanie prawa Unii Europejskiej.

Stosownie, CCBE i FBE przyglądają się ostatnim wydarzeniom, kiedy to irlandzki Sąd Najwyższy wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wydanie orzeczenia, czy zmiany w polskim systemie sędziowskim skutkują naruszeniem niezależności sądów i wystawiają na szwank współpracę państw członkowskich w zakresie europejskiego nakazu aresztowania. Wniosek został skierowany do Trybunału Sprawiedliwości ze względu na fakt, że w Polsce nie jest gwarantowane fundamentalne prawo do rzetelnego procesu sądowego, gdyż polski wymiar sprawiedliwości nie funkcjonuje już w oparciu o zasadę praworządności.

Decyzja ramowa Rady z czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania stanowiła pierwszy przykład dokumentu dot. wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych w sprawach karnych. We wnioskach z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere w październiku 1999 r. określono zasadę wzajemnego uznawania jako podstawę współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości w ramach Unii Europejskiej. Obecnie widzimy w jaki sposób sytuacje naruszenia praworządności mogą mieć realny wpływ na wzajemne zaufanie i, w konsekwencji, na zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń i współpracę sądową.

Niezależne systemy sprawiedliwości są niezbędne do utrzymania praworządności i zapewnienia zaufania i pewności w odniesieniu do wymiaru sprawiedliwości. Bez tego zaufania i pewności zasada wzajemnego uznawania, na której opiera się współpraca sądowa, nie będzie już miała zastosowania. CCBE i FBE wzywają do podjęcia wszelkich działań koniecznych do zapewnienia istnienia niezależnego wymiaru sprawiedliwości, wolnego od nadmiernej ingerencji polityków, do zapewnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości i rzetelnego procesu sądowego, a także do zapewnienia poszanowania praworządności.